

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 23 stycznia 2023 r.

Poz. 668

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.30.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 20 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 291/XLI/2022 Rady Gminy Miedźno z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wysokości cen za te usługi, w całości – jako niezgodnej z art. 6r ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zm.), dalej jako „ustawa”, w zw. z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 20 grudnia 2022 r. Rada Gminy Miedźno przyjęła uchwałę Nr 291/XLI/2022 w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wysokości cen za te usługi.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in.: art. 6r ust. 4 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 21 grudnia 2022 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż w całości jest ona niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 6r ust. 4 ustawy – *Rada gminy może określić, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, rodzaje dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, sposób ich świadczenia oraz wysokość cen za te usługi.* W przepisie tym ustawodawca nie sprecyzował, o jakie dodatkowe usługi chodzi, a jedynie wskazał jakie regulacje muszą być przedmiotem podjętej na tej podstawie uchwały. Pierwsza z nich winna określać rodzaje dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, a druga wskazywać sposób ich świadczenia. Z kolei trzecia regulacja wskazywać ma wysokość cen, które w istocie mają pokryć koszty usług dodatkowych – czyli tych których gmina nie świadczy z mocy prawa – w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Wymaga wskazania, iż uchwała podjęta na podstawie art. 6r ust. 4 ustawy ma charakter fakultatywny, a jej treść nie zobowiązuje właściciela nieruchomości do korzystania z dodatkowych usług oferowanych przez gminę. Usługi te nie są świadczone przez gminę w zamian za opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszoną przez właścicieli nieruchomości. Ustawodawca nie sprecyzował rodzaju dodatkowych usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów. Pod pojęciem tym należy jednak rozumieć usługi w wymienionym wyżej zakresie, do których

świadczenia gmina nie jest zobowiązana z mocy ustawy. Usługi dodatkowe to usługi wykraczające poza standard – świadczone w zamian za opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Skoro w art. 6r ust. 4 ustawy stanowi się o rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów to nie mogą być to usługi tożsame rodzajowo z usługami już określonymi w ust. 3 tj. usługami w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Dopiero wyraźne wyłączenie odbioru, w ramach opłaty, pewnej kategorii odpadów komunalnych, może uzasadniać odbiór wyłączonych odpadów jako dodatkową usługę świadczoną przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych (uzasadnienie do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 stycznia 2016 r., sygn. akt: II FSK 3132/13; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Norma z art. 6r ust. 4 ustawy nie stanowi dyspozycji dla Rady Gminy do ograniczania zakresu świadczonych przez siebie usług obligacyjnych.

W § 1 uchwały Rada Gminy określiła *następujące rodzaje dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów:*

1) *odbiór odpadów poremontowych i budowlanych sprzed posesji;*

2) *odbiór odpadów wielkogabarytowych poza terminami odbioru odpadów komunalnych poza terminami odbioru odpadów komunalnych dokonywanego w zamian za opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*

Z kolei w § 2 uchwały Rada określiła *następujące ceny za usługi dodatkowe, o których mowa w § 1 uchwały:*

1) *za odbiór 1000 kg odpadów poremontowych i budowlanych sprzed posesji – nie więcej niż 300,00 zł (cena brutto),*

2) *za odbiór 1000 kg odpadów wielkogabarytowych zgodnie z § 1 pkt 2 – nie więcej niż 600,00 zł (cena brutto).*

Jak wskazano wyżej, w uchwale podejmowanej na podstawie art. 6r ust. 4 ustawy muszą obowiązkowo znaleźć się trzy elementy: 1) rodzaj dodatkowych usług, 2) sposób ich świadczenia oraz 3) ceny za nie. Jest to niezbędny zakres przedmiotowej uchwały. Brak któregośkolwiek ze wskazanych elementów obligacyjnych uchwały świadczy o niewypełnieniu delegacji ustawowej i – w świetle konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) – stanowi podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały w całości. W ocenie organu nadzoru, przedmiotowa uchwała nie realizuje w pełni zakresu delegacji ustawowej. Rada Gminy nie określiła bowiem sposobu świadczenia dodatkowych usług przez gminę.

Ponadto, zdaniem organu nadzoru nieprawidłowo wskazana została również w kwestionowanej uchwale wysokość cen za usługi dodatkowe. Zadaniem rady gminy realizującej normę ustawową wynikającą z art. 6r ust. 4 ustawy jest konkretne wskazanie wysokości ceny za usługę dodatkową świadczoną przez Gminę. Tymczasem, regulacja zawarta w § 2 pkt 1 i 2 uchwały nie realizuje w pełni wymogów ustawowych. Zamiast bowiem określić konkretną wysokość cen za usługi dodatkowe, Rada wskazuje jedynie jej maksymalną wysokość, do czego na podstawie art. 6r ust. 4 ustawy nie została upoważniona.

Zdaniem organu nadzoru również określona w § 1 pkt 1 uchwały dodatkowa usługa świadczona przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości narusza art. 6r ust. 4 ustawy. W przepisie tym Rada wskazała, iż dodatkową usługą świadczoną przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest usługa polegająca na *odbiorze odpadów poremontowych i budowlanych sprzed posesji*. W tym miejscu należy podkreślić, iż w oparciu o delegację ustawową z art. 6r ust. 4 ustawy organ stanowiący gminy może uregulować wyłącznie usługi dodatkowe (odpłatne), tj. te usługi, które nie pozostają w zakresie usług obowiązkowych. Zdaniem organu nadzoru usługa, o której mowa w § 1 pkt 1 kwestionowanej uchwały mogłaby być zatem usługą dodatkową tylko w sytuacji, gdy właściciel nieruchomości musiałby samodzielnie dostarczyć odpady budowlane i rozbiórkowe do PSZOK-u, a gmina nie przewidziałaby możliwości odbierania tych odpadów „u źródła”. Tymczasem Rada Gminy Miedźno w uchwale Nr 171/XXI/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zagospodarowania tych odpadów (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 9623) podjętej na podstawie art. 6r ust. 3 i 3a ustawy, ustaliła w § 3 ust. 1, iż *Istnieje możliwość odbioru odpadów budowlano-remontowych i rozbiórkowych w ilości powyżej 1 m³ bezpośrednio od właścicieli nieruchomości, na indywidualne zgłoszenie, z zastrzeżeniem § 2 ust. 3 pkt 1*. Z kolei w § 2 ust. 3 pkt 1 ww. uchwały Rada określiła limit przyjmowanych na GPSZOK odpadów

komunalnych z danego gospodarstwa domowego, który wynosi dla odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w ilości nieprzekraczającej 2 m³ rocznie. Z powyższego wynika zatem, iż właściciel nieruchomości, w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi ma prawo oczekiwać, że gmina odbierze sprzed jego posesji odpady poremontowe i budowlane do wysokości ustalonego w uchwale podjętej na podstawie art. 6r ust. 3 i 3a ustawy, limitu. Gmina mogłaby zatem zaoferować właścicielom nieruchomości dodatkową usługę i pobierać za nią opłatę, ale wyłącznie w zakresie odbierania odpadów budowlanych i rozbiórkowych powyżej ustalonego w uchwale Rady Gminy Miedźno Nr 171/XXI/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. limitu. Ustalając taką opłatę Rada powinna jednak wskazać wprost, że usługa dodatkowa polegająca na odbiorze odpadów budowlanych i rozbiórkowych odnosi się do ilości przekraczającej limit określony w uchwale Nr 171/XXI/2020 Rady Gminy Miedźno.

Ponadto w § 1 pkt 1 uchwały Rada posługuje się pojęciem „odpadów poremontowych i budowlanych.” Natomiast w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy mowa jest o „odpadach budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych”. Zdaniem organu nadzoru podstawowe frakcje określone już przez ustawodawcę w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy – przy ustanawianiu regulacji aktów prawa miejscowego powinny zostać niezmienione.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz